

EU:n kestäväää kaupunkikehitystä käsittelevä LEIPZIGIN PERUSKIRJA

Hyväksytty kaupunkikehityksestä ja aluesuunnittelusta vastaavien ministerien Leipzigissa 24.–25. toukokuuta 2007 pitämän epävirallisen kokouksen yhteydessä

JOHDANTO

EU:n kestäväää kaupunkikehitystä käsittelevä Leipzigin peruskirja on jäsenvaltioiden hyväksymä asiakirja, jonka laatimiseen eurooppalaiset sidosryhmät ovat osallistuneet laajasti ja avoimesti. Tietoisina Euroopan kaupunkien edessä olevista haasteista ja mahdollisuuksista sekä niiden erilaisista historiallisista, taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristöä koskevista taustoista jäsenvaltioiden kaupunkikehityksestä vastaavat ministerit ovat sopineet kaupunkipolitiikan yhteisistä periaatteista ja strategioista.

Ministerit sitoutuvat

- käynnistämään omissa maissaan poliittisen keskustelun siitä, miten EU:n kestäväää kaupunkikehitystä käsittelevän Leipzigin peruskirjan periaatteet ja strategiat voidaan sisällyttää valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin kehittämispolitiikkoihin,
- käyttämään peruskirjan täytäntöönpanovälineinä integroitua kaupunkipolitiikkaa ja siihen liittyviä sen edellyttämiä hallinnollisia toimenpiteitä sekä luomaan tätä tarkoitusta varten valtakunnallisella tasolla tarvittavat puitteet ja
- edistämään eurooppalaiseen monikeskuksiseen kaupunkijärjestelmään pohjautuvan tasapainoisen aluerakenteen luomista.

Ministerit kiittävät puheenjohtajavaltio Saksaa siitä, että se on laatinut raportin integroidusta kaupunkikehityksestä kaupunkien menestyksekkään kestäväan kehittämisen edellytyksenä (*Integrated urban development as a prerequisite for successful urban sustainability*) sekä tutkimukset strategioista fyysisen ympäristön parantamiseksi epäsuotuisassa kehityskierteessä olevilla kaupunkialueilla (*Strategies for upgrading the physical environment in deprived urban areas*), paikallistalouden ja paikallisen työmarkkinapolitiikan vahvistamisesta epäsuotuisasti kehittyvillä kaupunkialueilla (*Strengthening the local economy and local labour market policy in deprived urban areas*), lapsiin ja nuoriin kohdistetuista ennakkoivista koulutuspoliittisista toimista epäsuotuisasti kehittyvillä kaupunkialueilla (*Proactive education and training policies on children and young people in deprived urban areas*) sekä kestävästä kaupunkiliikenteestä epäsuotuisasti kehittyvillä kaupunkialueilla (*Sustainable urban transport and deprived urban areas*). Kyseisissä tutkimuksissa annetaan esimerkkejä Euroopassa sovellettavista hyvistä käytännöistä, ja ne auttavat eri kokoisia kaupunkeja panemaan EU:n kestäväää kaupunkikehitystä käsittelevässä Leipzigin peruskirjassa esitetyt periaatteet ja strategiat tehokkaasti täytäntöön.

Ministerit toteavat seuraavaa:

Me kaupunkikehityksestä vastaavat Euroopan unionin jäsenvaltioiden ministerit pidämme historian saatossa kehittyneitä Euroopan erikokoisia kaupunkeja arvokkaana ja korvaamattomana taloudellisena, sosiaalisena ja kulttuurisena kehitysvalttina.

Tavoitteenamme on kaupunkiemme suojelu, vahvistaminen ja edelleenkehittäminen. Sen vuoksi kannatamme varauksetta Lillen toimintasuunnitelmaan, Rotterdamin *Urban Acquis* -asiakirjaan sekä Bristolin sopimukseen perustuvaa EU:n kestävän kehityksen strategiaa. Tässä yhteydessä tulee kiinnittää kestävän kehityksen eri ulottuvuuksiin samanaikaisesti yhtä paljon huomiota. Näitä ovat muun muassa taloudellinen hyvinvointi, sosiaalinen tasapaino sekä ekologisesti kestävä ympäristö. Samaan aikaan on kiinnitettävä huomiota kulttuuriin ja terveydellisiin näkökohtiin, ja myös jäsenvaltioiden institutionaalinen kapasiteetti olisi otettava asianmukaisesti huomioon.

Kaupunkeihimme on kerrostunut ainutlaatuisia kulttuurisia ja arkkitehtonisia arvoja ja niillä on vahva kyky edistää sosiaalista osallisuutta sekä poikkeukselliset mahdollisuudet taloudelliseen kehitykseen. Ne ovat osaamisen keskuksia ja kasvu- ja innovaatiolähteitä. Samaan aikaan ne kuitenkin kärsivät väestökehitykseen liittyvistä ongelmista, sosiaalisesta epätasa-arvosta, tiettyjen väestöryhmien syrjäytymisestä, sopivien kohtuuhintaisten asuntojen puutteesta ja ympäristöongelmista. Ajan oloon kaupungit eivät kuitenkaan kykene täyttämään Lissabonin strategiassa määriteltyä tehtäväänsä sosiaalisen edistyksen ja talouskasvun liikkeellepanevana voimana, ellei niiden sisäistä ja niiden välistä sosiaalista tasapainoa sekä kulttuurista monimuotoisuutta onnistuta säilyttämään varmistamalla kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja ympäristönsuojelun korkea laatutaso.

Tarvitaan entistä kokonaisvaltaisempia, kuntarajat ylittäviä strategioita sekä kaikkien kaupunkikehitysprosessiin osallistuvien henkilöiden ja instituutioiden toiminnan yhteensovittamista. Kaikki hallinnon tasot – paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja EU-taso – ovat vastuussa kaupunkiemme tulevaisuudesta. Jotta tällainen monitasoinen hallinto toimisi todella tehokkaasti, alakohtaisten politiikkojen koordinoitua on parannettava ja asianomaiset tahot on saatava tuntemaan uudenlaista vastuuta integroidusta kaupunkien kehittämispolitiikasta. On myös varmistettava, että kyseisen politiikan toteuttamisesta kullakin tasolla vastaavien henkilöiden saatavilla on kestävien yhdyskuntien kehittämisessä tarvittavaa yleistä ja monialaista tietoa ja osaamista.

Olemme erittäin tyytyväisiä Euroopan unionin alueellisen toimintasuunnitelman ('Territorial Agenda') sisältöön ja suosituksiin sekä EU:n toimielinten työhön, jotka omalta osaltaan edistävät integroidun lähestymistavan soveltamista kaupunkikysymyksiin. Mielestämme Ålborgin sitoumukset edistävät arvokkaalla tavalla alue- ja paikallistason strategista ja koordinoitua toimintaa samoin kuin Euroopan arkkitehtuuripoliittisen verkoston *European Forum for Architectural Policies* 27. huhtikuuta 2007 järjestämän tilaisuuden päätelmät rakennuskulttuurin (Baukultur) merkityksestä kestävän kaupunkikehityksen toteuttamisessa¹. Panemme myös merkille *Vital Cities* -verkoston eurooppalaisen peruskirjan.

Ministerit suosittavat:

I Integroitua kaupunkien kehittämispolitiikkaa koskevien poliittisten linjausten laajempaa hyödyntämistä

Meille integroitu kaupunkipolitiikka merkitsee kaupunkikehitykselle merkityksellisten huolenaiheiden ja etunäkökohtien samanaikaista ja tasapuolista huomioimista. Integroitu kaupunkipolitiikka on prosessi, jossa kaupunkipolitiikan keskeisten alueiden alakohtaisia sekä tilaan ja aikaan liittyviä näkökohtia tarkastellaan koordinoitusti. Talouden toimijoiden, eri sidosryhmien sekä yleisön osallistuminen on oleellista. Integroitu kaupunkipolitiikka on välttämätön edellytys EU:n kestävän kehityksen strategian täytäntöönpanolle. Vaikka strategian täytäntöönpano on Euroopan laajuinen kysymys, on sen yhteydessä otettava huomioon paikalliset olosuhteet ja tarpeet sekä noudatettava läheisyysperiaatetta (subsidiariteetti).

Integroitu kaupunkipolitiikka helpottaa eri etunäkökohtien yhteensovittamista. Tämä luo kestävän perustan valtion, alueiden, kuntien, kansalaisten ja talouden toimijoiden yhteisymmärrykselle. Kokoamalla yhteen osaaminen sekä taloudelliset voimavarat voidaan tehostaa rajallisten julkisten varojen käyttöä ja parantaa julkisten ja yksityisten investointien yhteensovittamista eri tasoilla. Integroitu kaupunkikehittämispolitiikka sitoo mukaan toimijoita hallinnon ulkopuolelta ja se antaa kansalaisille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti välittömän elinympäristönsä muovaamiseen. Kyseisillä toimenpiteillä voidaan samalla lisätä suunnittelun ja investointien varmuutta.

Suosittelimme, että Euroopan kaupungit harkitsevat integroitujen kehitysohjelmien laatimista koko kaupunkiseutu huomioon ottaen. Kyseisiä suunnitteluinstrumenttien tähtäin tulisi suunnata toteutukseen, ja niissä tulisi

- kuvailla kaupunkien ja kaupunginosien vahvuuksia ja heikkouksia nykytilanteen analysoinnin pohjalta,
- määrittää kaupunkialueelle johdonmukaiset kehitystavoitteet ja luoda kaupungille visio,
- sovittaa yhteen kaupungin eri osia koskevat suunnitelmat, sektorikohtaiset ja tekniset suunnitelmat sekä poliittiset toimenpiteet ja varmistaa, että suunnitellut investoinnit edistävät kaupunkiympäristön tasapainoista kehittymistä,
- koordinoida sekä kohdentaa alueellisesti julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden varojen käyttöä ja
- olla koordinoituja niin paikallistasolla kuin kaupunkiseutujen tasolla sekä tuoda mukaan kansalaisia ja muita osapuolia, jotka voivat antaa panoksensa alueiden tulevaan taloudelliseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja ekologiseen laatuun.

Paikallisen ja kaupunkiseutujen muodostamien kokonaisuuksien koordinoitua olisi vahvistettava. Tavoitteena on kaupunkien ja maaseutualueiden välinen sekä pienten, keskisuurten ja suurten kaupunkien ja taajamien tasavertainen kumppanuus kaupunkiseuduilla. Kaupunkipoliittisten kysymysten ja päätösten tarkasteleminen erikseen kunkin yksittäisen kaupungin tasolla olisi

lopetettava. Kaupunkiemme tulisi olla niitä ympäröivien lähialueiden kehityksen solmuja, ja niiden olisi otettava vastuu alueellisen yhteenkuuluvuuden toteuttamisesta. Sen vuoksi olisi hyödyllistä, jos kaupungit verkottuisivat nykyistä tiiviimmin Euroopan tasolla.

Integroitu kaupunkien kehittämispolitiikka tarjoaa käyttöömmme joukon välineitä, jotka ovat jo osoittautuneet käyttökelpoisiksi useissa Euroopan kaupungeissa, kun niissä on kehitetty ajanmukaisia, yhteistyöpohjaisia ja tehokkaita hallintorakenteita. Kyseinen välineistö on ehdottoman tarpeellinen pyrittäessä parantamaan Euroopan kaupunkien kilpailukykyä. Integroidulla kaupunkien kehittämispolitiikalla voidaan ennakoiden koordinoita asuntorakentamisen, talouden ja infrastruktuurin ja palveluiden kehitystä, koska siinä kiinnitetään huomiota muun muassa väestön ikääntymisen sekä muuttovirtojen ja energiapolitiikan asettamien ehtojen vaikutuksiin.

Mielestämme seuraavat strategiat ovat integroidun kaupunkipolitiikan yhteydessä erittäin tärkeitä Euroopan kaupunkien kilpailukyvyn parantamiseksi:

Laadukkaiden julkisten tilojen luominen ja turvaaminen

Julkisten tilojen, kaupunkikulttuurimaisemien, arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun laatu ovat erittäin tärkeitä kaupunkiväestön elinolosuhteille. Tällaiset sijaintivalintoja ohjaavat "pehmeät" tekijät ovat tärkeitä tietoteollisuuden yritysten ja ammattitaitoisen ja luovan työvoiman houkuttelemiseksi sekä matkailun edistämiseksi. Arkkitehtuurin, infrastruktuurin suunnittelun ja kaupunkisuunnittelun vuorovaikutusta onkin tietoisesti lisättävä, jotta voidaan luoda vetovoimaisia, käyttäjien tarpeet huomioon ottavia ja arkkitehtuuriltaan ja rakennuskulttuuriltaan korkealaatuisia julkisia tiloja. Rakennuskulttuuri (Baukultur) on tässä yhteydessä ymmärrettävä sanan laajassa merkityksessä kaikkien suunnitteluun ja rakentamiseen vaikuttavien kulttuuristen, taloudellisten, sosiaalisten ja ekologisten näkökohtien summana. Kyseistä lähestymistapaa ei kuitenkaan tulisi rajoittaa koskemaan pelkästään julkisia tiloja. Edellä mainitun kaltaista rakennuskulttuuria tarvitaan koko kaupungissa ja sen ympäristössä. Sekä kaupunkien että keskushallinnon on vaikutettava asiaan. Tämä on erityisen tärkeää arkkitehtuuriperinnön säilyttämiselle. Historialliset rakennukset, julkiset tilat sekä niihin liittyvät kaupunkikulttuuriset ja arkkitehtoniset arvot on saatava säilymään.

Toimivien ja hyvin suunniteltujen kaupunkitilojen ja infrastruktuuriverkkojen luominen ja turvaaminen onkin tehtävä, johon valtion, alue- ja paikallisviranomaisten sekä kansalaisten ja yritysten on yhdessä osallistuttava.

Infrastruktuuriverkostojen ajanmukaistaminen ja energiatehokkuuden parantaminen

Elinolojen, ympäristökehityksen sekä yritysten sijaintia ohjaavien tekijöiden laatua voidaan parantaa oleellisesti edistämällä kestävää, kaikkien ulottuvilla olevaa ja kohtuuhintaista julkista liikennettä, jossa koko kaupunkiseudun liikennejärjestelmät on toiminnallisesti sovitettu yhteen. Tällöin erityishuomiota tulee kiinnittää liikenteen hallintaan ja eri liikennemuotojen yhteensovittamiseen unohtamatta polkupyörä- ja jalankulkuliikennettä. Kaupunkiliikenne on sovitettava yhteen asumisen, työssäkäyntialueiden, ympäristön ja julkisiin tiloihin liittyvien eri tarpeiden kanssa.

Teknistä infrastruktuuria, erityisesti vedenjakelua, jäteveden käsittelyä ja muita huoltoverkostoja, on huollettava ja peruskorjattava oikea-aikaisesti ja ne on sopeutettava muuttuviin tarpeisiin, jotta voidaan vastata tulevaisuuden kaupunkiasumisen korkeisiin laatuvaatimuksiin.

Julkisten yleishyödyllisten palveluiden kestävyys perusedellytyksinä ovat energiatehokkuus, luonnonvarojen tehokas ja taloudellinen käyttö sekä palveluiden tehokas toiminta. Sekä nykyisten että uusien rakennusten energiatehokkuutta on parannettava. Asuntorakennuskannan korjausrakentamisella voidaan vaikuttaa merkittävästi energiatehokkuuteen sekä parantaa asukkaiden elämänlaatua. Erityishuomiota on kiinnitettävä elementtirakenteisiin, vanhoihin ja heikkolaatuisiin rakennuksiin. Optimaalisesti suunnitellut ja suorituskykyiset infrastruktuuriverkostot ja energiatehokkaat rakennukset pienentävät sekä yritysten että asukkaiden kustannuksia.

Tiivis yhdyskuntarakenne luo tärkeän perustan resurssien tehokkaalle ja kestäväälle käytölle. Sen aikaansaamiseksi tarvitaan kaupunkirakenteen hajautumista estävää kaupunki- ja aluesuunnittelua, jonka yhteydessä valvotaan määrätietoisesti rakennusmaan tarjontaa ja keinottelua. Strategia, jossa kaupunginosa tarkastellessa yhdistetään asumiseen, työllistämiseen, koulutukseen, palveluiden tarjontaan sekä virkistyskäyttöön liittyvät näkökohdat, on osoittautunut erityisen kestäväksi.

Kaupunkien on pyrittävä varmistamaan asukkaidensa elämänlaatu sekä edistämään kaupunkien vetovoimaa yritysten sijaintipaikkoina hyödyntämällä kehittyneitä tieto- ja viestintäteknologisia ratkaisuja koulutus-, työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja turvallisuuspalveluiden alalla sekä kaupunkien hallinnan parantamisessa.

Kaupunkien on kyettävä sopeutumaan myös ilmastonmuutoksen tuomiin uhkiin. Korkeatasoiseen arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnitteluun perustuva kaupunkikehitys voi mahdollistaa vähentyvään hiilen käyttöön perustuvan talouskasvun, parantaa ympäristön laatua sekä pienentää hiilidioksidipäästöjä. Kaupungit voivat saavuttaa nämä tavoitteet ryhtymällä innovatiivisiin ehkäisy-, hillitsemis- ja sopeuttamistoimenpiteisiin, mikä puolestaan helpottaa elinkeinoelämän uudistamista ja vähähiilisen liiketoiminnan kehittämistä.

Ennakoiva innovaatio- ja koulutuspolitiikka

Tieto syntyy ja tietoa levitetään suureksi osaksi kaupungeissa. Kaupunkien osaamispotentiaalin täysimääräinen hyödyntäminen riippuu esiopetus- ja koulujärjestelmän laadusta ja perus- ja ammatillisen koulutuksen sekä sosiaalisten ja kulttuuristen verkkojen tarjoamista siirtymismahdollisuuksista. On kehitettävä elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, yliopistojen ja niiden ulkopuolisten tutkimuslaitosten korkeaa laatua sekä tiedonsiirtoverkostoja teollisuuden, elinkeinoelämän ja tiedeyhteisön välillä.

Integroidulla kaupunkipolitiikalla kyseisiin tekijöihin voidaan vaikuttaa myönteisesti esimerkiksi kokoamalla yhteen sidosryhmiä, tukemalla verkostoja ja optimoimalla toimintojen sijoittumiseen liittyviä rakenteita. Integroitu kaupunkipolitiikka edistää sosiaalista ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua.

Integroidut kaupunkikehityksen strategiat, yhteistyölle rakentuva kaupunkien kehittämisen hallinta ja hyvä hallintokulttuuri auttavat eurooppalaisia kaupunkia hyödyntämään mahdollisuutensa täysimääräisesti sekä kilpailukyvyyn ja kasvun vahvistamiseksi että kaupungin eri alueiden sisäisten ja välisten erojen tasaamiseksi. Lisäksi ne tarjoavat kansalaisille mahdollisuuden sosiaaliseen ja demokraattiseen osallistumiseen.

II Erityishuomion suuntaamista epäsuotuisassa kehityskierteessä olevien kaupunginosien asemaan osana kaupunkikokonaisuutta

Kaupungeilla on edessään mittavia haasteita, jotka liittyvät erityisesti taloudellisissa ja sosiaalisissa rakenteissa tapahtuviin muutoksiin sekä globalisaatioon. Erityisongelmina ovat muiden muassa erittäin korkea työttömyys ja sosiaalinen syrjäytyminen. Yksittäisen kaupungin sisällä saattaa olla merkittäviä alueellisia eroja taloudellisissa ja sosiaalisissa mahdollisuuksissa sekä myös ympäristön laadussa. Lisäksi sosiaalinen eriytyminen ja taloudelliset kehityserot jatkavat usein kasvuaan, mikä horjuttaa kaupunkien tasapainoa. Sosiaaliseen integraatioon tähtäävä politiikka, jolla pyritään vähentämään eriarvoisuutta ja ehkäisemään sosiaalista syrjäytymistä, on paras tae kaupunkiemme säilymisestä turvallisina.

Hyvin suunniteltu sosiaalinen asuntopolitiikka voi olla tehokas väline pyrittäessä saavuttamaan sosiaalista koheesiota ja integraatiota koskevat tavoitteet kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla. Hyväkuntoisten, sopivien ja kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta voi tehdä näistä epäsuotuisassa kehityskierteessä olevista kaupunginosista entistä houkuttelevampia sekä nuorille että varttuneille ja osaltaan luoda niihin lisää vakautta.

Onkin tunnistettava aikaiset varoitusmerkit ja sekä ryhdyttävä ajoissa tehokkaisiin korjaustoimenpiteisiin. Näin voidaan säästää resursseja. Jo käynnistyneen taantumiskiirteen kääntäminen tulee usein monin verroin kalliimmaksi kuin varhainen puuttuminen asioihin. Hallinnon on kyettävä tarjoamaan ongelma-alueiden asukkaille myönteisiä tulevaisuudennäkymiä sekä kannustimia tilanteen parantamiseksi. Parhaan mahdollisen kehittämisratkaisun löytäminen seksi kullekin epäedullisessa asemassa olevalle alueelle edellyttää ehdottomasti asukkaiden aktiivista osallistumista sekä politiikkojen, asukkaiden ja talouden toimijoiden vuoropuhelun parantamista.

Edellä esitetyn perusteella katsomme, että seuraavien toimintastrategioiden toteuttaminen osana integroitua kaupunkipolitiikkaa on ehdottoman tärkeää epäsuotuisassa kehityskierteessä olevien kaupunginosien tilanteen parantamiseksi:

Rakennetun ympäristön laadun kohentamiseen tähtäävien strategioiden jatkuvuus

Taloudellinen toiminta ja investoinnit sekä kaupunkirakenteiden korkea laatu, hyväkuntoinen rakennettu ympäristö ja ajanmukainen ja tehokas infrastruktuuri ja palvelut ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa. Sen vuoksi on välttämätöntä parantaa epäsuotuisassa kehityskierteessä olevilla kaupunkialueilla sijaitsevan rakennuskannan arkkitehtonista laatua, fyysistä kuntoa ja

energiatehokkuutta. Uudisrakennuksia sekä olemassa olevia, erityisesti suuria elementtirakenteisia, vanhoja ja heikkolaatuisia rakennuksia koskevien asumisstandardien parantaminen tarjoaa eniten mahdollisuuksia parantaa energiatehokkuutta EU:ssa ja torjua siten ilmastonmuutosta.

Jotta rakennetun ympäristön laadun kohottamiseksi tehtävien investointien kestävyyttä voidaan parantaa, ne on integroitava osaksi pitkän tähtäimen kehittämisstrategioita, joihin sisältyy muun muassa myös julkisen ja yksityisen sektorin jatkoinvestointeja.

Paikallistalouden ja paikallisen työmarkkinapolitiikan vahvistaminen

Epäsuotuisasti kehittyvien alueiden taloudelliseen vakauttamiseen tähtäävien toimenpiteiden yhteydessä on käytettävä hyväksi myös alueiden omia taloudellisia voimavaroja. Tässä yhteydessä tarkoituksenmukaisia välineitä ovat yksittäisten asuinalueiden tarpeiden mukaan räätälöidyt työmarkkina- ja talouspoliittiset toimet. Tavoitteena on luoda uusia työpaikkoja, turvata vanhojen säilymistä sekä helpottaa uusien yritysten perustamista. Ennen kaikkea mahdollisuuksia päästä paikallisille työmarkkinoille on parannettava tarjoamalla kysyntää vastaavaa täsmäkoulutusta. Myös etnisen talouden tarjoamia työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksia on hyödynnettävä nykyistä enemmän.

Euroopan unionia, jäsenvaltioita ja kaupunkeja kehoitetaan luomaan nykyistä paremmat olosuhteet ja tarpeelliset välineet paikallistalouden ja paikallisten työmarkkinoiden vahvistamiselle erityisesti edistämällä yhteisöpohjaista taloutta ja tarjoamalla käyttäjäläheisiä palveluja.

Lapsille ja nuorille suunnatut ennaltaehkäisevät koulutustoimenpiteet

Tärkeä lähtökohta epäsuotuisassa kehityskierteessä olevien alueiden tilanteen parantamiselle on paikallisyhteisöjen peruskoulutus- ja työhön valmentavan koulutuksen tilanteen parantaminen yhdistettynä lapsille ja nuorille suunnattuihin ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin.

Epäsuotuisassa kehityskierteessä olevien alueiden tarpeiden mukaan sovitettuja koulutusmahdollisuuksia on lisättävä ja parannettava, ja samalla on otettava huomioon puutteet kyseisillä alueilla asuvien lasten ja nuorten huolenpidossa. Epäsuotuisassa kehityskierteessä olevien alueiden lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia ja heidän mahdollisuuksiaan toteuttaa itseään sekä saavuttaa muiden kanssa tasavertaiset tulevaisuuden mahdollisuudet on pyrittävä parantamaan poliittisilla lapsiin ja nuoriin kohdistuvilla toimilla, jotka on räätälöity heidän sosiaaliseen asuinympäristöönsä sopiviksi.

Tehokkaan ja kohtuuhintaisen kaupunkiliikenteen edistäminen

Useat epäsuotuisassa asemassa olevat alueet kärsivät muiden ongelmien lisäksi huonoista liikenneyhteyksistä ja liikenteen kielteisistä ympäristövaikutuksista, mikä vähentää entisestään niiden houkuttelevuutta. Tehokkaan ja kohtuuhintaisen joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen tarjoaa kyseisten alueiden asukkaille tasavertaiset mahdollisuudet liikkumiseen ja yhteydenpitoon muiden kaupunkilaisten kanssa – mitä heillä on oikeus odottaa.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi liikenteen suunnittelun ja hallinnan tavoitteet kyseisillä alueilla on suunnattava enenevässä määrin liikenteen kielteisten ympäristövaikutusten pienentämiseen sekä liikenteen järjestämiseen siten, että kyseiset alueet yhdistetään entistä paremmin kaupunkiseudun kokonaisuuteen. Tämä edellyttää tarkoituksenmukaisten liikenneverkkojen rakentamista myös jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Mitä paremmin onnistumme epäsuotuisassa asemassa olevien kaupunkialueiden taloudellisessa vakauttamisessa, niiden sosiaalisessa integroimisessa ja fyysisen ympäristön laadun sekä liikenneinfrastruktuurin kohentamisessa, sitä suuremmat mahdollisuudet kaupungeillamme on säilyä myös tulevaisuudessa sosiaalisen edistyksen, kasvun ja innovaation keskittyminä.

Korostamme seuraavaa:

Kaupunkien kehittämispolitiikan rakentamisen on lähdettävä liikkeelle valtakunnan tasolta. Kansallisen tason ohella myös muilla tasoilla on luotava kannustimia innovatiivisten ratkaisujen käyttöön.

Kaupunkimme tarvitsevat riittävästi toiminnallista liikkumavaraa voidakseen toteuttaa paikallisia tehtäviä vastuullisesti ja taloudellisesti terveellä tavalla, mikä edistää pitkän tähtäimen vakautta. Sen vuoksi on myös tärkeää, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus käyttää Euroopan unionin rakennerahastovaroja merkittävien ja kokonaisvaltaisten kaupunkikehitysohjelmien toteuttamiseen. Kyseisen rahoituksen käytössä olisi keskityttävä tiiviisti erityisongelmiin ja -mahdollisuuksiin sekä kiinnitettävä huomiota jäsenvaltiokohtaisiin mahdollisuuksiin, ongelmiin ja erityispiirteisiin. Jollei asiasta ole jo huolehdittu, paikallisviranomaisten olisi kehitettävä tarvittavaa osaamista ja tehokkaita välineitä integroidun kaupunkien kehittämispolitiikan panemiseksi täytäntöön tähtäimenään myös rakennetun ympäristön kaikinpuolisen laadun ja kestävyys turvaaminen.

JESSICAn ja JEREMIEn kaltaiset EU:n uudet aloitteet, joilla tuetaan kaupunkikehitysrahastojen ja pk-yrityksille tarkoitettujen rahastojen perustamista ja joiden yhteydessä käytetään rahoitusjärjestelyvälineitä myös yksityisen pääoman saamiseksi mukaan integroitujen kaupunkikehitystrategioiden toteuttamiseen, tarjoavat lupaavia mahdollisuuksia tavanomaisten kansallisten ja eurooppalaisten rahoituslähteiden tehokkuuden parantamiseen.

Jäsenvaltioiden ministeriöiden on kansallisella tasolla tunnistettava nykyistä selvemmin kaupunkien merkitys valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisten tärkeiden tavoitteiden toteuttamisessa sekä myös harjoittamansa politiikan seurausvaikutukset kaupunkien toimintaan. Kaupunkikysymysten parissa työskentelevien tai niihin vaikuttavien eri ministeriöiden toimintaa on linjattava keskenään ja sovitettava yhteen nykyistä paremmin, jotta niiden pyrkimykset eivät olisi ristiriitaisia vaan täydentäisivät toisiaan.

Korostamme, että kestävä kaupunkikehittämisen saralla on tärkeää vaihtaa säännönmukaisesti ja järjestelmällisesti kokemuksia ja tietoa. Pyydämmekin Euroopan komissiota esittämään Leipzigin peruskirjan tavoitteiden mukaisten, hyväksi havaittujen käytänteiden vaihdosta saatuja tuloksia

tulevassa "Alueet talouden muutosten edistäjinä" (Regions for economic change) -aloitteen puitteissa järjestettävässä konferenssissa. Tukeaksemme kaupunkien kehittämiseen osallistuvia toimijoita kaikilla tasoilla ja kaikilla aloilla tarvitsemme lisäksi Euroopan laajuista keskustelufoorumia kokoamaan yhteen ja kehittämään hyväksi koettuja käytäntöjä, tilastotietoja, vertailevia selvityksiä, seuranta-arviointeja, vertaisarviointeja ja muita kaupunkiin kohdistuvia tutkimuksia. Aiomme vastaisuudessa edistää ja tehostaa paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja Euroopan tason poliittisten päättäjien, asiantuntijoiden, tutkijoiden ja muiden toimijoiden välistä kokemusten ja tiedonvaihtoa EU:n kestävän kehityksen strategian, Lissabonin strategian ja Euroopan työllisyysstrategian kaupunkiulottuvuuden vahvistamiseksi.

Eurooppa tarvitsee vahvoja kaupunkeja ja alueita, joissa on hyvä elää.

¹⁾ European Forum for Architectural Policies (EFAP) verkoston suositus rakennuskulttuurin ja rakennetun ympäristön laadun kokonaisvaltaisesta edistämisestä eräänä keskeisenä tekijänä kaupunkien ja alueiden kilpailukyyn ja hyvinvoinnin kehittämisessä laadittiin rinnakkain Leipzigin peruskirjan kanssa ja se tuotti osaltaan taustamateriaalia peruskirjan rakennusprosessiin.